

***STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W PARAFII
PW. ŚW. KATARZYNY ALEKSANDRYJSKIEJ
W MAŁASZEWICZACH***

Preambuła

Troska o dzieci i zapewnienie im bezpiecznego środowiska do rozwoju to priorytetowe zadanie zarówno rodziców, instytucji państwowych, jak również duszpasterstwa parafialnego.

Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem to dokument opracowany w Parafii pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Małaszewiczach celem określenia jasnych i szczegółowych procedur interwencji oraz działań służących ochronie małoletnich przed wszelkimi rodzajami przemocy.

Dokument pozwoli na szybsze i sprawniejsze reagowanie w sytuacji, gdy dostrzeżone zostaną przejawy przemocy wobec nieletniego. Standardy ochrony małoletnich obowiązują wszystkie osoby związane z duszpasterstwem parafialnym, przez co znacznie efektywniejsze i skuteczniejsze staje się podejmowanie działań w przypadku zagrożenie bezpieczeństwa dzieci.

Podstawową i najważniejszą zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników parafii i osób współpracujących oraz zaangażowanych w duszpasterstwo parafialne skierowane do dzieci jest działanie dla ich dobra – doczesnego i wiecznego. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie.

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia we wszelkich instytucjach, w których przebywają dzieci, standardów ich ochrony przed krzywdzeniem [ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606)]. Odpowiada on również wytycznym Kościoła katolickiego.

Objaśnienie terminów

Ileokroć w niniejszych Standardach ochrony dzieci jest mowa bez bliższego określenia o:

- proboszczu – należy przez to rozumieć proboszcza lub administratora parafii, rektora kościoła rektoralnego lub innego odpowiedzialnego za wspólnotę, gdzie jest organizowane duszpasterstwo, w którym uczestniczą dzieci lub osoby dorosłe bezbronne;
- parafii – należy przez to rozumieć parafię, wspólnotę kościoła rektoralnego lub inną wspólnotę, gdzie jest organizowane duszpasterstwo, w którym uczestniczą dzieci lub osoby dorosłe bezbronne;
- pracownikowi – należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia w parafii;
- personelu kościelnym – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione przez parafię na podstawie umowy, podwykonawstwa, dobrowolnie lub nieodpłatnie
- wolontariuszu – należy przez to rozumieć osobę, która na rzecz innych osób lub danej grupy społecznej, dobrowolnie i bezpłatnie świadczy pracę wykraczającą poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie
- organizatorze wyjazdu – należy przez to rozumieć podmiot uprawniony do organizacji wyjazdu dzieci – parafie, wspólnoty religijne, szkoły i placówki, przedsiębiorcy podlegający ustawie o usługach turystycznych, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej

- partnerze współpracującym z parafią – należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zlecone na terenie parafii na mocy odrębnych przepisów (np. fotograf);
- dziecku – należy przez to rozumieć niepełnoletnie osoby objęte duszpasterstwem parafialnym;
- małoletnim – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia lub zawarcia małżeństwa;
- osobie dorosłej bezbronnej – należy przez to rozumieć zgodnie z art. 1 ust. 2 b) *Vos Estis Lux Mundi* – każda osoba znajdująca się w stanie niepełnosprawności, upośledzeniu fizycznym lub psychicznym albo pozbawiona wolności osobistej, która w rzeczywistości, nawet sporadycznie, ogranicza ich zdolność zrozumienia, chęci lub przeciwstawienia się przestępstwu w inny sposób;
- opiekunie dziecka – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji dziecka i stanowieniu o dziecku, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego;
- przedstawicieli ustawowym – należy przez to rozumieć rodzica bądź opiekuna posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekuna prawnego (osobę reprezentującą dziecko, ustanowioną przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją);
- Krzywdzeniem jest:
 - przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową,
 - przemoc emocjonalna – to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem, a osobą dorosłą. Zaliczamy do niej m. in.: powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem, pracownikami parafii a dzieckiem,
 - przemoc seksualna – to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie potrafi ono w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z przemocą seksualną mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Przez wykorzystywanie seksualne rozumiane jest również narażenie dziecka na odbiór treści erotycznych, na które dziecko nie jest gotowe,
 - przemoc ekonomiczna – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania,
 - zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka niezbędnych dla jego prawidłowego rozwoju – potrzeb związanych z odżywianiem, ubiorem, schronieniem, higieną, opieką medyczną, kształceniem czy sferą psychiczną dziecka;

- przemoc duchowa – odwoływanie się do przekonań religijnych i wiary osoby w celu wyrządzenia jej szkody. Może mieć negatywny wpływ na duchowość osoby poszkodowanej, zwłaszcza gdy dopuszcza się jej osoba posiadająca duchowy autorytet i zaufanie w Kościele;
- zespole do spraw prewencji – należy przez to rozumieć zespół powołany przez proboszcza w celu troski o ochronę dzieci w ramach duszpasterstwa parafialnego. W skład zespołu wchodzi odpowiednio: proboszcz, tzw. osoba zaufana i inne osoby wyznaczone przez proboszcza;
- interwencji – należy przez to rozumieć proces mający na celu doprowadzenie do zmiany sytuacji dziecka, tj. zatrzymanie krzywdzenia i zapewnienie bezpieczeństwa dziecka poprzez szybką i skuteczną reakcję;
- Standardach ochrony dzieci – należy przez to rozumieć zbiór zasad funkcjonujących w parafii, które stawiają ochronę dziecka w centrum działań i wartości parafii;
- osobie odpowiedzialnej za Standardy ochrony małoletnich – należy przez to rozumieć proboszcza albo inną osobę wyznaczoną przez niego do sprawowania nadzoru nad realizacją Standardów ochrony dzieci;
- osobie zaufanej – należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez proboszcza odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach dotyczących przemocy;
- danych osobowych dziecka – należy przez to rozumieć każdą informację umożliwiającą identyfikację dziecka;
- cyberprzemocy – należy przez to rozumieć wszelką przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, chatów, stron internetowych, mediów społecznościowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Może mieć formę wulgarnych wiadomości, obraźliwych komentarzy (hejt, trolling), rozpowszechniania zdjęć ukazujących dziecko w niekorzystnym świetle, zastraszania, śledzenia (cyberstalking), ujawniania tajemnic (outing) itp.;
- przestępstwie kanonicznym wykorzystywania seksualnego – należy przez to rozumieć kanoniczne przestępstwa wykorzystywania seksualnego popełniane przez duchownych lub osoby konsekrowane, którymi są: zmuszanie kogoś, za pomocą przemocy, groźby lub nadużycia władzy, do wykonywania lub poddawania się czynnościom seksualnym; wykonywanie czynności seksualnych z dzieckiem lub osobą bezbronną; produkcję, wystawianie, posiadanie lub dystrybucję, w tym drogą elektroniczną, pornografii z udziałem dzieci, a także werbowanie lub nakłanianie dziecka lub osoby bezbronnej do udziału w tworzeniu pornografii popełnione przez duchownych lub osoby zakonne, o których mowa w artykule 1 §1 a) *Vos Estis Lux Mundi*;
- przestępstwach przeciwko wolności seksualnej i obyczajności (art. 197-205 k.k.) – należy przez to rozumieć zgwałcenie (art. 197), wykorzystanie seksualne osoby bezradnej lub niepoczytalnej (art. 198), seksualne wykorzystanie zależności (art. 199), seksualne wykorzystanie dziecka (art. 200), uwodzenie dziecka poniżej lat 15 z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej (art. 200a), propagowanie pedofilii (art. 200b), kazirodztwo (art. 201), pornografia (art. 202), zmuszanie do prostytucji (art. 203), czerpanie zysku z cudzego nierządu (art. 204);
- Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – należy przez to rozumieć rejestr obywateli polskich, którzy dopuścili się przestępstwa z pobudek seksualnych. Składa się z Rejestru publicznego i Rejestru z dostępem ograniczonym. <https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tle-seksualnym/>

STANDARD 1

STWORZENIE I ZACHOWANIE BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA W PARAFII

1. W parafii **pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Małaszewiczach** został opracowany i wprowadzony w życie wewnętrzny dokument, w którym zawarta jest polityka ochrony przebywających tam dzieci i małoletnich oraz osób z niepełnosprawnością zgodnie z obowiązującymi standardami wyznaczonymi zarówno przez dokumenty państwowe (Ustawę o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz innych ustaw z dn. 28 lipca 2023 r. – tzw. „Ustawa Kamilka”), jak i wskazania wynikające z wytycznych Kościoła katolickiego w Polsce.
2. Standardy zawarte w niniejszym dokumencie stosuje się wyłącznie w przestrzeni liturgicznego, administracyjnego oraz duszpasterskiego funkcjonowania Parafii, bez uszczerbku dla praw i obowiązków ustanowionych w ustawodawstwie państwowym.
3. W parafii powołany został Zespół ds. Prewencji oraz wyznaczona została tzw. osoba zaufania.
4. Polityka ochrony dotyczy szczegółowych zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony przebywających tam dzieci i bezbronnych dorosłych, czyli:
 - a. obowiązków, delegowania i weryfikowania kapłanów, osób konsekrowanych i świeckich pracujących w Parafii z osobami małoletnimi i bezbronnymi;
 - b. sposobu reagowania na podejrzenia i zarzuty;
 - c. bezpiecznych relacji pomiędzy dorosłymi zatrudnionymi i pomagającymi duszpastersko w parafii a dziećmi i bezbronnymi dorosłymi;
 - d. bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych;
 - e. zasady ochrony wizerunku i danych osobowych;
 - f. sposobu reagowania w parafii na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej czy seksualnej i zasad prowadzenia rejestru interwencji (Załącznik 3);
 - g. zapewnienia opieki i wsparcia osobom pokrzywdzonym.
5. Standardy ochrony są dostępne w parafii i podane do publicznej wiadomości (na stronie internetowej oraz ich skrót jest wywieszony w gablocie parafialnej).

STANDARD 2

WERYFIKACJA, DELEGOWANIE I EDUKACJA KAPŁANÓW, OSÓB KONSEKROWANYCH I ŚWIECKICH PRACUJĄCYCH Z DZIEĆMI I Z OSOBAMI BEZBRONNYMI W PARAFII

a. Obowiązki proboszcza

- 1) Do obowiązków proboszcza należy wdrażanie w życie standardów ochrony przed przemocą.
- 2) Za niezastosowanie się do standardów odpowiedzialność personalnie ponosi proboszcz, również wobec prawa.
- 3) O każdej osobie zaangażowanej w parafii i mającej kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi proboszcz uzyskuje dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (<https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tle-seksual-nym/>). Nawet w przypadku osób

mających krótkotrwały kontakt z dziećmi na terenie parafii uzyskanie takiej informacji jest zalecane, chociaż nie stanowi to obowiązku prawnego. W takim przypadku należy jednak najpierw uzyskać zgodę osoby objętej takim sprawdzeniem.

4) Dodatkowo, przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do działalności (np. wolontariackiej) związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi proboszcz ma obowiązek uzyskania od tej osoby informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdz. XIX k.k. (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV k.k. (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości) oraz w zakresie art. 189a k.k. (handel ludźmi), art. 207 k.k. (znęcanie się nad osobą najbliższą lub pozostającą w stosunku zależności) oraz przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

5) W przypadku osób zaangażowanych w parafii w duszpasterstwo dzieci i zamieszkałych w ciągu ostatnich 20 lat w krajach innych niż Rzeczypospolita Polska proboszcz przyjmuje od nich oświadczenie (załącznik nr 1) wraz z odpowiednimi dokumentami.

6) Jeśli parafia zatrudnia firmy z zewnątrz lub udostępnia im pomieszczenia, a pracownicy będą mieli kontakt z dziećmi, właściciel firmy musi przedstawić proboszczowi oświadczenie o sprawdzeniu swoich pracowników w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

7) Proboszcz parafii powołuje osobę zaufaną oraz Zespół ds. Prewencji (należy do niego również tzw. osoba zaufana). Wskazane jest, aby były to cieszące się zaufaniem osoby świeckie odpowiednio przeszkolone i kompetentne. Pomagają proboszczowi we wprowadzeniu standardów oraz uczestniczą w szkoleniach zgodnie z zasadami wskazanymi przez diecezję.

8) Osoba zaufana przyjmuje zgłoszenia o przemocy oraz dotyczące nierespektowania standardów. Wszystkie zgłoszenia przekazuje proboszczowi, za wyjątkiem dotyczących jego osoby – te zgłoszenia przekazuje Delegatowi Biskupa ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży. Obowiązuje ją zasada poufności (Załącznik 4).

9) Osobą odpowiedzialną bezpośrednio za interwencję w przypadku zaistnienia przemocy jest proboszcz.

10) Wszelka działalność dotycząca ochrony oraz interwencji i pomocy musi być dokumentowana. Wpisów w rejestrze zdarzeń dokonują osoby bezpośrednio zaangażowane w daną aktywność, ale za bezpieczne przechowywanie notatek odpowiedzialny jest proboszcz.

Do dokumentacji, oprócz niniejszych standardów, należą:

- dane kontaktowe do kościelnych i państwowych podmiotów kompetentnych do podejmowania stosownych czynności w przypadkach naruszenia standardów;
- dane do instytucjonalnego konta Parafii dla Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym Ministerstwa Sprawiedliwości;
- wykaz osób dopuszczonych w Parafii do pracy z małoletnimi oraz ich teczki personalne, w których znajdują się: informacje z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, informacje z KRK, oświadczenia o zapoznaniu się z niniejszymi standardami, oświadczenia o zachowaniu poufności, ewentualne zaświadczenia ze szkoleń dot. prewencji i ochrony małoletnich, ewentualne oświadczenia o krajach zamieszkania;
- notatki służbowe z przeprowadzonych działań;
- załączniki niezbędne do prowadzenia dokumentacji;

Rejestr (Załącznik 3) prowadzi się zgodnie z zasadami ochrony danych wrażliwych.

b. Obowiązki duszpasterzy oraz osób pracujących w parafii z małoletnimi:

- 1) Czuwanie nad własną dojrzałością emocjonalną, psychiczną, duchową.
- 2) Staranie się o dobór żywo wierzących, rzetelnych, zweryfikowanych i odpowiednio przeszkolonych osób do pełnienia funkcji animatorów, wychowawców itd.
- 3) Wspieranie dzieci w ich rozwoju ku dojrzałości.
- 4) Dbanie o respektowanie zasad kultury (wobec dzieci i między nimi).
- 5) Czuwanie nad równym traktowaniem wszystkich dzieci, z uwzględnieniem ich szczególnych potrzeb i osobistych uwarunkowań.
- 6) Dbanie o przestrzeganie prawa do nienaruszalności cielesnej i prywatności.
- 7) Organizowanie działania duszpasterskie w miejscach bezpiecznych.
- 8) Utrzymywanie możliwie żywy i transparentny kontakt z rodzicami dzieci.
- 9) Dbanie o przestrzeganie zasad szacunku dla każdej osoby, komunikacji, cudzej własności, prywatności i ochrony wizerunku oraz danych osobowych dzieci (Załącznik 5).

STANDARD 3

ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU DZIECKA

1. Każda informacja o niewłaściwym zachowaniu traktowana jest poważnie.
2. W przypadkach przemocy fizycznej bądź seksualnej, gdy sprawcą jest osoba dorosła lub dziecko, należy zgłosić ten fakt zgodnie z prawem do organów ścigania lub/oraz do delegata właściwej instytucji kościelnej.
3. Gdy sprawa dotyczy niewłaściwego zachowania osób świeckich zatrudnionych w parafii bądź wolontariuszy, sprawę należy zbadać i podjąć adekwatne kroki w zależności od tego, czego dotyczyło to zachowanie. Każdorazowo należy podjąć z tą osobą rozmowę i jeśli zajdzie taka potrzeba, to okresowo lub stale wycofać ją z pracy duszpasterskiej.
4. Jeśli sprawa dotyczy niewłaściwych zachowań dzieci wobec siebie nawzajem, należy niezwłocznie zawiadomić rodziców dzieci i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.
5. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń (osoba zaufana) współpracuje z proboszczem i delegatem diecezjalnym i/lub zakonnym.
6. Jeśli zgłoszenie dotyczy oskarżenia duchownych lub świeckich zaangażowanych w duszpasterstwo parafialne o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia należy natychmiast powiadomić o tym Biskupa Diecezjalnego lub Delegata Biskupa ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży.
7. Jeśli jakakolwiek osoba dorosła zaangażowana w pracę duszpasterską w parafii dowie się od dziecka, że doświadcza ono przemocy, automatycznie ma obowiązek zastosowania się do art. 304 KPK mówiącego o tym, że każdy, kto dowie się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję.
8. Wykaz telefonów, adresów instytucji świadczących wsparcie ofiarom przemocy:
 - Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” 800-12-00-02; e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info
 - Ogólnokrajowa Linia Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900 przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką

poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.

- Bezpłatne porady prawne dla ofiar wykorzystania seksualnego w Kościele – e-mail: konsultacjekanoniczne@fsj.org.pl

STANDARD 4

ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA OSOBOM SKRZYWDZONYM

1. Każda osoba, która mówi o doświadczanej przez siebie krzywdzie, winna zostać przyjęta z szacunkiem i uważnie wysłuchana.
2. Osoba skrzywdzona powinna otrzymać informację o możliwych formach pomocy, z której może skorzystać na terenie parafii lub poza nią.
3. W sytuacji, gdy osoba wskazana jako sprawca jest kapłanem lub inną osobą zaangażowaną w parafii, należy jak najszybciej zapewnić bezpieczeństwo osobie skrzywdzonej (np. przez niedopuszczanie do niej osoby wskazanej lub podejrzanej o krzywdę). Następnie należy jej udzielić pomocy, jakiej potrzebuje. Osoby poszkodowane nie powinny być obciążane kosztami udzielanej im pomocy.
4. Troska duszpasterska wobec osoby skrzywdzonej i jej bliskich polega przede wszystkim na życzliwym wysłuchaniu i pomocy w odbudowaniu jej więzi z Bogiem i zaufania do Kościoła. Organizowana jest w porozumieniu z diecezjalnym duszpasterzem ds. pomocy duchowej osobom skrzywdzonym.
5. Jeśli osoba skrzywdzona należała do jakiejś grupy parafialnej, również inni uczestnicy tej grupy powinni otrzymać pomoc duszpasterską i ewentualnie psychologiczną.
6. Jeśli osobą skrzywdzoną jest dziecko, pomoc powinna otrzymać również jego rodzina.
7. Parafianie powinni być we właściwy sposób poinformowani o tym, co się wydarzyło oraz otrzymać stosowną pomoc. Należy przy tym zachować zasadę ochrony dobrego imienia osoby skrzywdzonej.
8. Jeśli zgłoszenie dotyczy innej krzywdy czy niewłaściwego zachowania, osoba zgłaszająca otrzymuje informację o podjętych w sprawie krokach.
9. Wszelkie działania i uzyskane informacje objęte są zasadą poufności, ale osoby skrzywdzonej nie wolno zobowiązywać do zachowania tajemnicy.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO

- a. Informacja o wykorzystaniu seksualnym lub innym rodzaju krzywdzenia małoletniego lub o prawdopodobieństwie zajścia takiego zdarzenia może dotyczyć wydarzeń przeszłych lub bieżących. W obu przypadkach reaguje się niezwłocznie.
 - b. Zgłoszenie lub nabranie podejrzenia o krzywdzie może pochodzić z różnych źródeł:
 - od samego krzywdzonego małoletniego;
 - od innej osoby, która dowiedziała się o tym od krzywdzonego małoletniego lub z innych wiarygodnych źródeł;
 - z obserwacji – gdy małoletni ujawnia symptomy wykorzystania seksualnego lub innego rodzaju przemocy, ale nie potrafi zrozumiale wyjaśnić, co się wydarzyło.
 - c. Każda osoba, która została poinformowana o podejrzeniu lub fakcie przemocy wobec małoletniego, odpowiada za podjęcie właściwych działań zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

d. Osoba, która jako pierwsza dowiaduje się o zaistnieniu potencjalnego przypadku wykorzystania seksualnego małoletniego lub innego krzywdzenia, powinna z uwagą wysłuchać osoby zgłaszającej. Nie jest ona upoważniona do wydawania decyzji i osądów, gdyż jest to zadanie odpowiednich organów i instytucji, do których sprawa zostanie skierowana.

e. Do osoby tej nie należy również rozstrzyganie, czy podejrzenia lub oskarżenia są zasadne. Jej zadaniem jest zgłoszenie informacji zgodnie z przewidzianymi procedurami. Osobie tej nie wolno zaniechać adekwatnego działania.

f. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka należy natychmiast poinformować odpowiednie służby (Policja, pogotowie ratunkowe). Poinformowania służb dokonuje osoba, która pierwsza powzięła informacje o zagrożeniu życia lub zdrowia dziecka.

g. Osoba, która pozyskała informacje o możliwości stosowania przemocy wobec małoletniego z tzw. innych źródeł powinna kierować się zasadą zdrowego rozsądku. Celem zgłoszenia jest bowiem przeciwdziałanie przemocy, a także ogólnie pojęte dobro małoletniego. Przedmiotem zgłoszenia nie mogą być informacje pochodzące z tzw. „złośliwych plotek”. h. Wszystkie podejrzenia i zarzuty muszą być traktowane poważnie i trzeba na nie reagować w oparciu o obowiązujące przepisy i procedury, we współpracy z właściwymi organami.

Podejmowanie dalszych działań odbywa się w następującej kolejności:

a. Po przeprowadzeniu rozmowy sporządza się notatkę z jej przebiegu. Jeśli nie utrudni to empatycznej komunikacji z rozmówcą, można rozważyć robienie notatek w trakcie rozmowy. Ważne jest, aby zadbać o zachowanie wierności przekazu osoby informującej o zdarzeniu, uwzględniając charakterystyczne wyrażenia i słownictwo, a także zachowania niewerbalne.

b. W miarę możliwości, notatkę z rozmowy przedstawia się osobie zgłaszającej, uwzględniając jej ewentualne uwagi oraz uzyskuje jej podpis, przypominając o odpowiedzialności karnej za poświadczenie nieprawdy. Nie stosuje się tego zalecenia, gdy osobą zgłaszającą jest dziecko.

c. Jeżeli ze zgłoszenia wynika, że krzywda może się powtórzyć w najbliższym czasie, trzeba temu bezzwłocznie przeciwdziałać. Natychmiast zawiadamia się rodziców (w przypadku gdy krzywdę zadaje jeden z nich, nawiązuje się kontakt z rodzicem niekrzywdzącym) oraz wzywa Policję, po czym podejmuje kolejne czynności. Jeśli drobna zwłoka nie zagraża osobie pokrzywdzonej, wszelkie czynności należy skonsultować z proboszczem lub z Delegatem Metropolity Przemyskiego ds. Ochrony Małoletnich w sytuacji, gdy sprawcą lub podejrzanym jest osoba duchowna.

d. Nie wolno ujawniać szczegółów rozmowy osobom niezaangażowanym we wsparcie osoby pokrzywdzonej, a zwłaszcza osobie, która została wskazana jako sprawca przemocy.

e. W trakcie rozmowy z rodzicami należy zachowywać się z dużym wyczuciem i wrażliwością, zdając sobie sprawę, że przekazuje się trudne informacje. Rodzicom prezentuje się poznane fakty oraz informuje, jakie dalsze działania prawne muszą być podjęte w danej sytuacji, a także w jaki sposób Parafia oraz inne instytucje mogą pomóc ich dziecku i udzielić wsparcia im samym. Głównym celem jest zapewnienie ochrony małoletniemu i powstrzymanie dalszego krzywdzenia. Jeśli podejrzanym o wykorzystanie dziecka jest jeden z rodziców, osoba interweniująca kontaktuje się z rodzicem niekrzywdzącym. Nie wolno ulegać prośbom o niezgłaszanie sprawy organom państwowym.

f. Jeśli istnieje podejrzenie wykorzystania seksualnego osoby małoletniej poniżej 15. roku życia, prawo nakłada obowiązek niezwłocznego powiadomienia stosownych organów (zob. art. 240 k.k.). Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa składa się w prokuraturze rejonowej lub na komendzie Policji w formie pisemnej albo w formie ustnej

spisanej do protokołu przez funkcjonariusza Policji. Opiekun dziecka informowany jest o przysługującym mu prawie do złożenia zawiadomienia.

g. Podstawą zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa nie musi być pewność popełnienia przestępstwa. Wystarczy powziąć uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa. Takiego zgłoszenia nie musi dokonać osobiście osoba, która przyjęła zgłoszenie lub nabrała podejrzenia przez obserwację dziecka. Może to uczynić proboszcz lub osoba zaufania. Niemniej jednak każda osoba, która zdobyła wiedzę na ten temat, musi się upewnić, że takiego zgłoszenia dokonano. W przeciwnym razie powinna to zrobić osobiście.

h. Proboszcz lub inna osoba przyjmująca zgłoszenie zawiadamia organy ścigania o każdym przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa wykorzystania seksualnego. Jeśli krzywda nosi znamiona przestępstwa w rozumieniu prawa kościelnego, proboszcz powiadamia także Delegata Metropolity Przemyskiego ds. Ochrony Małoletnich. Osoba zgłaszająca sprawę organom państwowym i diecezjalnym powinna się upewnić, że wdrożono odpowiednie procedury (np. prosząc – w razie potrzeby także na piśmie – o informację o podjętych w wyniku zgłoszenia czynnościach).

i. W przypadku zauważenia na ciele małoletniego objawów przemocy fizycznej, przeprowadza się rozmowę z małoletnim, delikatnie starając się dowiedzieć się, co się stało. Z tej rozmowy oraz z własnych obserwacji sporządza się notatkę służbową, a następnie podejmuje dalsze czynności ujęte w niniejszych standardach. Gdy sytuacja zagraża zdrowiu lub życiu małoletniego, niezwłocznie informuje się Policję.

j. W przypadku stwierdzenia zaniedbań zdrowotnych i higienicznych, należy skontaktować się z rodzicami małoletniego. Jeśli rodzice nie są zainteresowani współpracą na rzecz poprawy sytuacji swojego dziecka, sporządza się notatkę służbową z opisem stanu małoletniego i podjętych działań, a następnie podejmuje dalsze czynności ujęte w niniejszych standardach.

k. Proboszcz przekazuje niezaangażowanym w sprawę osobom jedynie te informacje, które są niezbędne dla zabezpieczenia dobra osoby skrzywdzonej oraz ustalenia faktów potrzebnych do przekazania sprawy odpowiednim organom.

l. Jeśli podejrzanym jest osoba zatrudniona lub zaangażowana w Parafii, proboszcz zawiesza ją w pełnieniu obowiązków i podejmuje postępowanie wyjaśniające.

m. Jeżeli podejrzenie dotyczy proboszcza, nie informuje się go o otrzymanym zgłoszeniu i niezwłocznie powiadamia się Delegata Metropolity Przemyskiego ds. Ochrony Małoletnich oraz – w przypadku podejrzenia popełnienia czynu zabronionego – Policję lub prokuraturę.

n. O podejrzeniu rówieśniczego wykorzystania seksualnego powiadamia się Policję lub prokuraturę. Należy zastosować właściwe środki, aby nie dopuścić do dalszego krzywdzenia. Istotne jest nawiązanie i utrzymywanie stałej komunikacji z rodzicami zarówno osoby pokrzywdzonej, jak i sprawcy. Ze względu na powagę sytuacji, szczególną rolę odegrać może współpraca z psychologiem lub pedagogiem, poproszonym o towarzyszenie w tej sprawie. Parafia współpracuje z organami ścigania i ewentualnie z odpowiednim sądem, jeśli został popełniony czyn zabroniony według prawa państwowego.

o. Jeśli oskarżenia o przemoc wobec małoletniego, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, okażą się bezpodstawne i wobec posądzonej osoby nie toczy się postępowanie karne w tej sprawie, zostanie ona niezwłocznie przywrócona do pełnienia dotychczasowych obowiązków. W takim przypadku przedsięwzięte zostaną przez proboszcza wszelkie środki, aby bezpodstawne zarzuty nie odbiły się negatywnie na sytuacji osoby posądzonej.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z OSKARŻONYMI O WYKORZYSTANIE SEKSUALNE I PRZEMOC

1. Do parafii mogą należeć osoby, które są oskarżone o różne przestępstwa bądź mają wyrok w zawieszeniu, lub też wróciły do środowiska po odbytych wyrokach. Nie powinny one pracować z dziećmi, natomiast powinny zostać objęte pomocą duszpasterską.
2. W sytuacji, gdy oskarżonym jest dziecko, należy współpracować z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi w takim zakresie, w jakim jest to możliwe i potrzebne. Ich również dobrze jest otoczyć opieką duszpasterską.
3. W sytuacji, gdy osobą oskarżoną jest kapłan lub osoba konsekrowana, należy zastosować się do wskazań uzyskanych od biskupa miejsca lub przełożonych. Wobec takiej osoby powzięte zostają kroki przewidziane przez Wytyczne KEP.
4. Gdy osobą oskarżoną jest świecki pracownik lub wolontariusz parafialny, należy odsunąć taką osobę od podejmowanej pracy na czas wyjaśnienia sprawy lub do czasu decyzji prokuratury oraz objąć ją opieką duszpasterską.
5. W procesie wyjaśniania sprawy oraz w podawaniu informacji należy również zadbać o zachowanie ochrony dobrego imienia domniemanego sprawcy.
6. W przypadku zaistnienia fałszywego oskarżenia, jeśli zarzuty nie zostaną potwierdzone, a oskarżenie znane było osobom postronnym, należy przekazać im informację o niewinności oskarżonego w formie komunikatu biskupa miejsca lub delegata.

STANDARD 6

ZASADY CHRONIĄCE W OBSZARZE PARAFIALNYM

Dzieckiem jest osoba, która nie ukończyła 18. roku życia. Wszelkie oddziaływanie wychowawcze zawsze musi się dokonywać z poszanowaniem woli rodziców bądź prawnych opiekunów. Wprawdzie niemożliwe jest stworzenie wyczerpującej listy zachowań niepożądanych, ani też wskazanie precyzyjnych granic wszystkich zachowań, należy jednak kierować się poniższymi wskazówkami oraz roztropnością i wrażliwością ewangeliczną. Zasady te dotyczą nie tylko relacji dorosły – dziecko, ale również relacji pomiędzy dziećmi (Załącznik 5).

a. Zasady chroniące w kontakcie bezpośrednim

- 1) Wszystkie spotkania z dziećmi na terenie parafii powinny być organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnodostępnych i do tego przygotowanych.
- 2) Nie można przebywać z dzieckiem sam na sam w warunkach odizolowanych. Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania, nie może ono odbywać w sekrecie (zalecane powiadomienie rodziców lub przełożonego) i w warunkach odizolowanych. Osoba przeprowadzająca spotkanie powinna zatroszczyć się o transparentność (np. przeszklone lub uchylone drzwi pomieszczenia, które nie mogą być zamknięte na klucz, obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu, powiadomienie innych osób o spotkaniu itp.). Indywidualnych spotkań z dziećmi nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać. Spotkania takie nie powinny odbywać się w późnych godzinach wieczornych (po godz. 20.00 lub nocą).
- 3) Dzieci nie mogą przebywać w parafialnych pomieszczeniach mieszkalnych bez opieki rodzica lub opiekuna prawnego, albo innej osoby sprawującej opiekę. Nie

powinny też towarzyszyć duszpasterzom w miejscach lub w sprawach niezwiązanych ze sprawowaniem posługi lub formacją.

- 4) Dzieci powinny zawsze pozostawać pod opieką osoby dorosłej. Podczas pełnienia funkcji wychowawczych opiekunowie nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych ani przyjmować ich w obecności dzieci.
- 5) Dzieci na terenie parafii nie mogą przebywać pod wyłączną opieką innego dziecka, chyba że inaczej stanowią regulaminy i zasady formacji religijnych ruchów, stowarzyszeń i organizacji, np. Ruchu Światło-Życie, KSM, ZHR; w tym wypadku ostatecznie odpowiedzialność spoczywa zawsze na dorosłych opiekunach, dlatego powinni oni być w pobliżu, nie można nigdy dzieci pozostawić samych w pomieszczeniach parafialnych.
- 6) Zakazuje się przewożenia dzieci prywatnymi samochodami, zwłaszcza w pojedynkę, bez wiedzy i wyraźnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.
- 7) W prywatne życie dziecka wolno ingerować tylko w takim wymiarze, w jakim wymaga tego konkretny problem.
- 8) W przypadku konieczności podjęcia rozmów na temat seksualności należy wykazać się delikatnością i roztropnie rozeznaczyć, czy takiej rozmowy nie powinien przeprowadzić specjalista.
- 9) W obecności dzieci nie wolno wypowiadać treści i żartów o podtekście seksualnym. Zabronione jest prezentowanie dzieciom treści obscenicznych, erotycznych, pornograficznych lub mających podtekst seksualny, zawierających sceny brutalnej przemocy bądź nieodpowiednich do wieku i wrażliwości odbiorców w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia.
- 10) Niedozwolone jest stosowanie przemocy fizycznej oraz psychicznej, takiej jak: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, dokuczanie, szykanowanie, znęcanie się itp., zarówno w bezpośrednich kontaktach, jak i za pośrednictwem mediów społecznościowych.
- 11) Niedopuszczalne są wszelkiego rodzaju nadużycia duchowe (w obszarze spowiedzi, poradnictwa itp.).
- 12) Każdy przypadek przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej) czy seksualnej pomiędzy dziećmi wymaga natychmiastowej reakcji ze strony opiekunów.
- 13) Nie wolno dotykać dzieci wbrew ich woli ani w sposób nieadekwatny do relacji duszpasterskich lub wychowawczych.

b. Zachowania niedozwolone wobec dzieci

- 1) Kontakty osób dorosłych zaangażowanych w duszpasterstwo parafialne z dziećmi nie mogą łamać obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszystkie dzieci mają być sprawiedliwie traktowani.
- 2) Zabronione jest dyskryminowanie dzieci ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności.
- 3) Zabroniona jest jakakolwiek forma przemocy fizycznej wobec dziecka, np. taka jak: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.
- 4) Zabronione jest stosowanie przemocy psychicznej wobec dziecka, np. takiej jak:
 - izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu dziecka w grupie,
 - stygmatyzowanie dzieci z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
 - wyszydzanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
 - nadmierne, wygórowane wymagania, zastraszanie dzieci, obrażanie ich godności, stosowanie kar niewspółmiernych do win,
 - agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i

- forach internetowych.;
 - umieszczanie obraźliwych, ośmieszających dzieci rysunków, zdjęć i filmów;
 - rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających dziecko materiałów,
 - cyberstalking – śledzenie w sieci poczyznań dziecka i upublicznianie ich.
- 5) Zabronione jest używanie naruszających godność dziecka wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej w tym:
- komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym; dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów, cmokania, itp.
 - wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
 - publikowanie prywatnych zdjęć lub innych informacji o dziecku i jego rodzinie w osobistych mediach społecznościowych, np. facebooku, bez zgody zainteresowanych stron,
 - zamieszczanie komentarzy i udostępnianie zdjęć w mediach społecznościowych, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby dziecku wyrządzić krzywdę.
- 6) Zabronione jest naruszanie nietykalności osobistej dziecka – obmacywanie, mocne i zamykające uściski, uniemożliwiające przerwanie kontaktu, klepanie po pośladkach, udach, kolanach, głowie, dotykanie, głaskanie, dotykanie piersi, pośladków, genitaliów i ich okolic (choćby przez bieliznę lub odzież); łaskotanie lub mocowanie się w dużej bliskości cielesnej, masaże, sadzanie na kolanach, kładzenie się lub spanie obok, ocieranie się, pocałunki.
- 7) Zabronione jest zmuszanie dziecka do odbycia jakiejkolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
- 8) Zabronione jest angażowanie się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
- 9) Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie ucznia zapewnia obecność innej osoby dorosłej lub na życzenie dziecka innego dziecka.
- 10) Nie jest dopuszczalne ujawnianie danych wrażliwych dotyczących małoletniego, wyszczególnionych w art. 9 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. UE.L. z 2016 r. Nr 119, poz. 1) obejmujących pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby.
- 11) Nie wolno robić zdjęć lub filmować dzieci bez ich zgody i zgody ich rodziców. Nie wolno upubliczniać zdjęć, filmów z udziałem dzieci bez pisemnej zgody ich rodziców lub opiekunów prawnych, z wyjątkiem zdjęć dużych grup w miejscach publicznych w związku z informowaniem o wydarzeniach.
- 12) Zabrania się częstowania dzieci tytoniem, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi, posiadania środków niedozwolonych przez prawo. Nie wolno również tolerować ich posiadania oraz zażywania przez dzieci.
- c. Zasady ochrony dotyczące wyjazdów
- 1) Zachęca się do pełnej transparentności w organizowaniu spotkań z dziećmi. Na początku roku formacyjnego w parafii należy:

- zapoznać rodziców lub opiekunów prawnych dzieci z harmonogramem prowadzonych spotkań;
 - zadbać o wyrażenie przez nich zgody w formie pisemnej na udział w spotkaniach;
 - ustalić zasady odbioru dzieci.
- 2) Wszystkie formy zorganizowanego czasu, a w sposób szczególny wypoczynku dzieci powinny być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
 - 3) Na wyjazdy grupowe należy uzyskać pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych, po uprzednim zapoznaniu ich z ramowym planem działania i zasadami jego organizacji (regulaminem). Podczas wyjazdu rodzice lub opiekunowie prawni mają prawo do kontaktu ze swoim dzieckiem oraz z jego opiekunem.
 - 4) Podczas wyjazdów parafialnych opiekunowie nie powinni nocować w tym samym pomieszczeniu co podopieczni. W sytuacji szczególnej, wymagającej od opiekuna pozostania w nocy w pomieszczeniu z wychowankiem, powinien on o tym fakcie zawiadomić inną osobę dorosłą, kierownika wyjazdu oraz, jeśli to możliwe, rodzica lub opiekuna prawnego wychowanka. Jeśli wyjazd przewiduje noclegi zbiorowe, organizator zawiera informację na ten temat w regulaminie, szczególnie zadbać należy o ochronę dzieci w toaletach, łazienkach, przebieralniach czy szatniach.
- d. Zasady ochrony dotyczące kontaktów przez media oraz udostępniania z Internetu
- 1) Kontakt z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
 - 2) Dorosły nie nawiązuje kontaktów z dziećmi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych oraz nie kontaktuje się z nimi poprzez kanały komunikacji (telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych) bez wyraźnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego na taką formę kontaktu.
 - 3) Dorosły nie zaprasza dziecka przez telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie bez obecności rodzica.
 - 4) Parafie, które zapewniają dzieciom dostęp do Internetu, powinny wdrożyć środki bezpieczeństwa uniemożliwiające dostęp do treści stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju. Na urządzeniach umożliwiających dostęp do Internetu powinno być zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie filtrujące treści, zaś korzystanie z Internetu powinno być monitorowane przez wyznaczoną osobę przynajmniej w sposób umożliwiający ustalenie: kto, kiedy i z jakich treści korzystał (np. indywidualne konta dla wszystkich użytkowników). Szczegółowe zasady korzystania z Internetu powinny być zawarte w stosownym regulaminie.
- e. Zasady chroniące dotyczące wszystkich, również dorosłych
- 1) Sakrament pokuty i pojednania, a także spotkania związane z towarzyszeniem duchowym powinny odbywać się w miejscach do tego wyznaczonych (konfesjonał lub miejsce osobne, ale widoczne). Jeśli nie można zachować tej zasady (np. w czasie wakacji, pielgrzymki czy przy spowiedzi osoby chorej czy z niepełnosprawnością), należy zadbać o to, by spowiednik i penitent byli dostępni (drzwi pomieszczenia nie mogą być zamknięte na klucz) lub widoczni dla innych osób (np. przeszklenia w drzwiach, uchylone drzwi do pomieszczenia). Niedopuszczalne jest spowiadanie lub tzw. rozmowy duchowe w pokojach prywatnych.
 - 2) Podczas Mszy świętych o uzdrowienie połączonych z modlitwą wstawienniczą należy zadbać o to, aby modlitwa taka odbywała się przy głównym ołtarzu, w miejscach godnych, widocznych, centralnych, a nie w różnych „zaułkach”, przyciemnionych pomieszczeniach itp.

- 3) Zobowiązania i obietnice księdza, pracownika lub osoby posługującej w parafii, zwłaszcza te, za które uiszczono wynagrodzenie, powinny być udokumentowane w formie pisemnej, a kopia przekazana beneficjentowi.

STANDARD 7

EDUKACJA DZIECI ORAZ OSÓB BEZBRONNYCH W OCHRONIE SWOICH GRANIC

Edukację dzieci i dorosłych powinny prowadzić osoby odpowiednio do tego przygotowane. Powinny one obejmować formację dzieci do reagowania poprzez asertywne zachowanie oraz informowanie odpowiednich osób dorosłych w sytuacjach, w których są świadkami lub doświadczają od dorosłych albo innych dzieci jakiegokolwiek krzywdy (fizycznej, seksualnej, słownej, emocjonalnej itd.), takiej jak np.:

- pozostawianie dzieci bez opieki;
- okazywanie niechcianej czułości;
- próby nawiązywania kontaktu w miejscach odosobnionych;
- epatowanie nagością oraz zapraszanie, zwłaszcza indywidualnie, do miejsc takich jak np. sauna;
- przekraczanie granic nienaruszalności cielesnej; zbyt intensywne dążenie do osobistego kontaktu; infantylne zachowania opiekunów;
- prowokacja i wciąganie w sytuacje dwuznaczne;
- prezentowanie nieodpowiednich i wulgarnych treści (zwłaszcza materiałów o charakterze erotycznym, pornograficznym, obrazujących przemoc lub w inny sposób przyczyniających się do dyskomfortu);
- nadmierne i indywidualne obdarowywanie prezentami i inne formy faworyzowania;
- brak empatii i wrażliwości na potrzeby dzieci;
- proponowanie, używanie alkoholu lub środków psychoaktywnych itp. lub bycie pod ich wpływem.

STANDARD 8

SZKOLENIE I STAŁE WSPARCIE DLA OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROFILAKTYKĄ

1. Każdy przełożony w Kościele, osoby uczestniczące w jego misji przez pracę i zaangażowanie duszpasterskie czy pracę z dziećmi i osobami bezbronnyymi – powinien posiadać potrzebną wiedzę na temat ochrony dzieci i osób bezbronnych przed przemocą i dzielić się nią z rodzicami i dziećmi.

2. Wszyscy pracownicy i wolontariusze w parafii otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w parafii – kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem. Szkolenie może prowadzić jedna z osób z parafialnego Zespołu ds. Prewencji.

3. Pracownicy i wolontariusze pełniący funkcje wychowawcze lub formacyjne dodatkowo otrzymują potrzebną wiedzę dotyczącą:

- rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);
- rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania seksualnego);
- strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);
- rozmowy z dzieckiem/nastolatkiem/osobą bezbroną na temat krzywdy;
- rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych) dotyczącą przemocy;
- zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;
- innych zaleceń obowiązujących w danej placówce/miejsku duszpasterskim.

STANDARD 9

ZAPEWNIENIE JAKOŚCI I CIĄGŁOŚCI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PREWENCJI

1. Dokument zawierający standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych w parafii aktualizowany jest co dwa lata.
2. Ewaluacja dokumentu dokonywana jest w danej placówce przez proboszcza we współpracy z Zespołem ds. Prewencji, a następnie konsultowana z osobami zaangażowanymi w dusz- pasterstwo parafialne. Następnie jest zatwierdzana przez proboszcza.
3. Pracownicy i osoby pełniące funkcje wychowawcze lub formacyjne dodatkowo otrzymują potrzebną im wiedzę dotyczącą:
 - rodzajów przemocy, w tym przemocy rówieśniczej;
 - rozpoznawania oznak przemocy, w tym wykorzystania seksualnego;
 - strategii działania sprawców przemocy, w tym przemocy seksualnej;
 - rozmowy z osobą małoletnią i bezbronną na temat krzywdy;
 - zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;
 - innych zaleceń obowiązujących w Parafii.
4. Osoby odpowiedzialne za prewencję w Parafii powinny mieć wiedzę na temat:
 - budowania wymaganego systemu prewencji;
 - podstawowych procedur prawnych kanonicznych i cywilnych;
 - czynników ryzyka i czynników ochronnych;
 - funkcjonowania w środowisku lokalnym placówek pomocowych.
4. Proboszcz odpowiedzialny jest za gromadzenie i przechowywanie zaświadczeń ze szkoleń oraz innych dokumentów świadczących o odpowiednim przygotowaniu osób pracujących w Parafii z osobami małoletnimi i bezbronnymi.

Standard 10

ZAPEWNIENIE JAKOŚCI I CIĄGŁOŚCI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PREWENCJI

1. Dokument zawierający standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych w Parafii ewaluowany jest stosownie do zaistniałych wymagań i potrzeb, nie rzadziej niż raz na dwa lata.
2. Ewaluacja dokumentu dokonywana jest przez proboszcza, a następnie konsultowana z osobami zaangażowanymi w duszpasterstwo parafialne. Wnioski z przeprowadzonej oceny i konsultacji dokumentuje się pisemnie, a następnie dokonuje aktualizacji dokumentu, jeżeli z oceny wynika, że jest ona konieczna.
3. Aktualizacje dokumentu należy konsultować z Delegatem Metropolity Przemyskiego ds. Ochrony Małoletnich.

ZAŁĄCZNIK 1

**OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA W CIĄGU
OSTATNICH
20 LAT, INNYCH NIŻ RZECZYPOSPOLITA POLSKA**

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym
(t.j. Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że:

1. Posiadam obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska: tak/nie*.
2. Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, to proszę wpisać państwo.....
3. W ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/nie zamieszkiwałem w innych państwach*.
4. Proszę wpisać państwo/państwa:.....
5. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
6. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw, gdyż państwo to nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
7. Oświadczam, że prawo państwa nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego: tak/nie*.
8. Oświadczam, że w państwie nie prowadzi się rejestru karnego: tak/nie*.
9. Oświadczam, że nie byłem prawomocnie skazany w państwie.....

za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem się takich czynów zabronionych, oraz nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub opieką nad nimi.

10. Oświadczam, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

.....
miejsowość, data

.....
imię i nazwisko (czytelny podpis)

* niepotrzebne skreślić

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemających mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,

2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

ZAŁĄCZNIK 2

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ Z POLITYKĄ OCHRONY
DZIECII ZOBOWIĄZANIU DO JEJ PRZESTRZEGANIA

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością
na tle seksualnym (Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisana/y, oświadczam, że:

1. Zapoznałam/zapoznałem się z treścią dokumentu pn. „Standardy ochrony dzieci” obowiązującego w (tu nazwa placówki)
2. Oświadczam*, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenie, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

.....
miejscość, data

.....
imię i nazwisko (czytelny podpis)

* dotyczy osób pełnoletnich

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

- 1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,
- 2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

ZAŁĄCZNIK 3

ZASADY SPORZĄDZANIA NOTATKI DOTYCZĄCEJ ZDARZENIA

- Zapisz dokładną datę i godzinę, kiedy incydent został zgłoszony.
- Podaj imię i nazwisko dziecka, wiek, adres zamieszkania (jeśli dostępny), szkołę oraz wszelkie inne istotne informacje.
- Opisz dokładnie to, co zostało zgłoszone, włączając miejsce, czas i wszelkie istotne szczegóły zdarzenia (możesz zacytować zwroty użyte przez dziecko lub inną osobę zawiadamiającą).
- Jeśli istnieją, uwzględnij dane wszelkich świadków incydentu, w tym ich imiona, nazwiska, adresy i numery telefonów kontaktowych. Mogą to być również osoby, którym dziecko wcześniej zgłaszało przemoc.
- Opisz kroki, które podjęto w odpowiedzi na zgłoszenie, w tym komunikację z organami ścigania, rodzicem/rodzicami/opiekunem/opiekunami, działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku itp.
- Wymień wszelkie instytucje lub osoby, z którymi został nawiązany kontakt w związku z incydemtem.

Uwaga: Jeśli w notatce znajdują się dane osobowe, proboszcz staje się automatycznie ich administratorem i stosuje się do przepisów RODO. Osoba sporządzająca notatkę informuje o dobrowolności podania danych osobowych (imię nazwisko, dane do kontaktu).

**NOTATKA SŁUŻBOWA
Z PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA PRZEMOCY**

Data i czas zgłoszenia.	
Imię i nazwisko osoby zgłaszającej. Nr tel. e-mail do kontaktu.	
Imię i nazwisko osoby skrzywdzonej. Nr tel. e-mail do kontaktu.	
Imię i nazwisko osoby stosującej przemoc. Nr tel. e-mail do kontaktu.	
Forma krzywdzenia, miejsce, okoliczności towarzyszące.	
Świadkowie.	

Forma podjętej interwencji <i>(zakreślić właściwe).</i>	Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (art. 304 k.p.k.).	Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny.	inny rodzaj interwencji (<i>jaki?</i>).
Dane organu/ placówek/ osób/ instytucji, do których zgłoszono interwencję i z którymi się kontaktowano.			

Miejscowość, data

Czytelne podpisy osób uczestniczących w przyjmowaniu zgłoszenia

ZAŁĄCZNIK 4

OŚWIADCZENIE O ZACHOWANIU POUFNOŚCI INFORMACJI
 POWZIĘTYCH W PROCESIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE
 KRZYWDZENIA DZIECKA ORAZ PRZETWARZANYCH
 DANYCH OSOBOWYCH

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że znana jest mi treść przepisu art. 241 § 1 – § 3 k.k.* i wynikające z niego zakazy:

1. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym;
2. rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności;
3. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Oświadczam, że znane są mi zasady bezpiecznego przetwarzania danych osobowych w ramach polityki RODO.

Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, które zostały mi ujawnione w procedurze interwencyjnej w związku ze zgłoszeniem przemocy wobec dziecka, zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka lub podjęciem innych działań w celu ochrony dziecka.

.....

miejsce, data

.....

imię i nazwisko (czytelny podpis)

* art. 241 [rozpowszechnianie wiadomości]

§ 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.

§ 3. Karze określonej w § 1 podlega, kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.